

พฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชนเผ่าชาไกในจังหวัดตรัง พัทลุง และยะลา Ethnobotany of Sakai Tribe in Trang, Phatthalung and Yala Provinces

เกศริน มณีนูน Katesarin Maneenoon

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาชาวิชาพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงชลานครินทร์

Master of Science Thesis in Botany
Prince of Songkla University
2544

	G	
เถขหม่	CN476.73	775 9544
Bib Ke	v 24 1361	4
l		

(1)

ชื่อวิทยานิพนธ์ พฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชนเผ่าซาไกในจังหวัดตรัง พัทลุง และยะลา

ผู้เขียน นางสาวเกศริน มณีนูน

สาขาวิชา พฤกษศาสตร์

ปีการศึกษา 2544

บทศัดย์อ

ศึกษาการนำพืชมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตของชาไก 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 มีวิถีการ ดำรงชีวิตแบบสังคมเมือง พื้นที่ศึกษาคือ หมู่บ้านชาไก อ.ธารโต จ.ยะลา กลุ่มที่ 2 มีวิถีการดำรง ชีวิตแบบกึ่งดั้งเดิม พื้นที่ศึกษาคือ บ้านท่าเขา อ.ปะเหลียน จ.ตรัง และกลุ่มที่ 3 มีวิถีการดำรงชีวิต แบบดั้งเดิม พื้นที่ศึกษาคือ บ้านตระ อ.ปะเหลียน จ.ตรัง และบ้านทุ่งนารี อ.ปาบอน จ.พัทลุง ตั้งแต่ เดือนกันยายน พ.ศ. 2542 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 โดยการสอบถามส่วนของพืชที่นำมาใช้ ประโยชน์ วิธีการใช้ สรรพคุณ ชื่อพืชทั้งภาษาซาไกและภาษาท้องถิ่น พร้อมทั้งบันทึกภาพ เก็บตัว อย่างพืช และตรวจสอบชื่อวิทยาศาสตร์ ผลจากการสำรวจรวบรวมพืชได้ 69 วงศ์ 128 สกุล และ 171 ชนิด นำมาจัดจำแนกกลุ่มพืชตามลักษณะการใช้ประโยชน์ได้ 4 กลุ่ม คือ พืชอาหาร 96 ชนิด พืชสมุนไพร 68 ชนิด พืชที่นำมาสร้างที่อยู่อาศัยและเครื่องมือ 12 ชนิด พืชที่ใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ 15 ชนิด พืชที่นำมาใช้ประโยชน์มากที่สุดพบในวงศ์ Annonaceae, Euphorbiaceae และ Dioscoreaceae ตามลำดับ พืชแต่ละวงศ์ได้จัดทำคำบรรยายรายละเอียดพืชที่ศึกษา ตลอดจน การเปรียบเทียบการนำพืชไปใช้ประโยชน์โดยชาไกทั้ง 3 กลุ่ม พร้อมทั้งภาพสีแสดงลักษณะนิเวศ วิทยาของพื้นที่ศึกษา พืชบางชนิดที่น่าสนใจ และผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากพืชบางชนิด

Thesis Title Ethnobotany of Sakai Tribe in Trang, Phatthalung and

Yala Provinces

Author

Miss Katesarin Maneenoon

Major Program

Botany

Academic Year

2001

Abstract

The purpose of this research is to study the use of plants by the Sakai Tribe in southern Thailand. Based on their living styles, the Sakai people can be classified into three groups i.e. 1) modern group from Thanto District in Yala Province, 2) the semi-primitive group from Palian District, Trang Province and 3) the primitive group from Palian District, Trang Province and Pabon District, Phatthalung Province. The process of collecting data includes interviewing Sakai people about how they use the plants' parts, the methods of using them. This work was carried out from September 1999 to February 2001. The specimens are also collected, identified and photographed. One hundred and seventy-one species, 128 genera and 69 families of utilized plants were collected. The utilized plants can be classified into 4 groups, i.e. food plants (96 species), medicinal plants (68 species), plants for housing and utensils (12 species) and plants for other purposes (15 species). The high numbers of the utilized species belong to the family Annonaceae, Euphorbiaceae, and Dioscoreaceae, respectively. The descriptions of all species, the ecology of the studied areas, the photographs of some interesting species and some products are presented.